

Специалност: Психология				
Докторантска програма по Психология на здравето				
Докторантска година: Първа				
Семестър на обучение (римска цифра/ З – зимен, Л – летен)	Название на курса	Форма (Л – лекции, С – семинар, У – упражнение)	Длъжност и име на преподавателя	Договор (Щ – щатен, Х – хоноруван, Г – гост-лектор)
I/ Л	Приложен статистически анализ и методология на научното изследване	Л/У 60 + 60	проф. д.пс.н Соня Карабельова	Щ

**ДОКТОРАНТСКА ПРОГРАМА
ПО ПСИХОЛОГИЯ НА ЗДРАВЕТО:**

ЛЕКЦИОНЕН КУРС

**ПРИЛОЖЕН СТАТИСТИЧЕСКИ АНАЛИЗ И МЕТОДОЛОГИЯ НА НАУЧНОТО
ИЗСЛЕДВАНЕ**

проф. д.пс.н. СОНЯ КАРАБЕЛЪОВА

Курсът по *Приложен статистически анализ и методология на научното изследване* е да ориентиран към задълбочаване на теоретичните знания и обогатяване на практическите умения за обработка и анализ на данни. Ключовите теми представят също така и интерпретация на резултати от прилагането на количествени статистически методи – описателни и дедуктивни, използвани в емпиричните изследвания в областта на психологията на здравето.

Съдържание на курса
<ol style="list-style-type: none"> 1. Методология на научното изследване. Избор на проблем. Характеристики на изследователския проблем: академична и практическа значимост; осезаемост и комплексност. Мотиви при избора на изследователски проблем. 2. Избор на променливи. Понятие за операционализация. Изследователски цели и хипотези. Валидност. Надеждност. 3. Избор на изследователски дизайн. Изследване на случай. Лонгитюдно изследване. Сравнение. 4. Избор на извадка. Видове процедури за избор на извадка. Процедура за съставяне на неслучайна извадка: 1) вероятностна извадка; 2) извадка на вероятностна квота; 3) целенасочена извадка; 4) систематично групирана извадка. Случайни процедури за избор на извадка: 1) проста случайна извадка; 2) системна извадка; 3) стратифицирана извадка; 4) клъстърна извадка. Определяне размера на извадката. 5. Пилотно изследване. Необходимост и очаквания. Степени и насоки на използване резултатите от пилотното изследване. Методически изисквания към подготовката и реализацията на пилотното изследване. 6. Значимостта в изследователския дизайн. Грешни интерпретации на значимостта. Тест за значимост. Избор на коректен статистически критерий. 7. Параметрични и непараметрични статистически методи за проверка на хипотези.

8. Анализ на вариациите – логика, етимология. F-критерий на Фишер. Еднофакторен и двуфакторен дисперсионен анализ.
9. Корелационен анализ.
10. Медиаторен анализ.

Основни източници

Калинов, К. (2001) *Статистически методи в поведенческите и социалните науки*. София: Издателство на НБУ.

Пишо, П. (2003) *Психологическое тестирование*. Москва: Питер.

Тодорова, С. (2004) *Статистика в икономиката и бизнеса. Методи, решения и изпитни тестове*. София: ИК „Прес“.

Харалампиев, К. (2009) *Работа с данни в SPSS*. София: Университетско издателство „Св. Кл. Охридски“.

Харалампиев, К. (2003) *Въведение в основните статистически методи за анализ*. София: Балкани.

Чолаков, К. (2007) *Трудова и социална статистика*. София: УНСС.

Щетински, Д. (2005) *Измервания и анализ в поведенческите и социалните науки*. София: ИК БАН.

Baron, R. & Kenny, D. (1986) The moderator-mediator variable distinction in social psychological research: conceptual, strategic, and statistical considerations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 51 (6), 1173-1182.

Freedman, D., A. (2009) *Statistical Models: Theory and Practice*. Cambridge: Cambridge University Press.

Field, A. (2005) *Discovering Statistics using SPSS*. London: Sage Publications.

Hayes, A. (2009) Beyond Baron and Kenny: statistical mediation analysis in the new millennium. *Communication Monographs*, 76 (4), 408-420.

Howell, D., C. (2002) *Statistical Methods for Psychology*. CA: Duxbury, Thomson Learning.

MacKinnon, D. & Fairchild, A. (2009) Current directions in mediation analysis. *Psychological Science*, 18, 16-20.

Preacher, C. & Hayes, A. (2008a) Asymptotic and resampling strategies for assessing and comparing indirect effects in multiple mediator models. *Behavior Research Methods*, 40 (3), 879-891.

Preacher, C. & Hayes, A. (2008b) Contemporary approaches to assessing mediation in communication research. In: Hayes, A., Slater, M., & Snyder, L. (2008). [*The SAGE Sourcebook of Advanced Data Analysis Methods for Communication Research*](#), 13-54.

Wilcox, R., R. (2009) *Basic Statistics. Understanding Conventional Methods and Modern Insights*. Oxford: Oxford University Press.

Допълнителна:

Анастаси, А., Урбина С. (2002) *Психологическое тестирование*. Москва: Питер.

Брогли, Я., Петкова, Л. (1988) *Статистически методи в спорта*. София: Медицина и физкултура.

Гигова, В. (1999) *Статистическа обработка и анализ на данни*. С.

Гоев, В. (1996) *Статистическа обработка и анализ на информацията от социологически, маркетингови и политически изследвания със SPSS*. София: Университетско издателство „Стопанство“.

Сидоренко, Е. (2000) *Методы математической обработки в психологии*. Санкт Петербург: Речь.

Стоименова, Е. (2000) *Измерителни качества на тестове*. София.

- Харалампиев, К. (2007) *SPSS за напреднали*. София: Университетско издателство „Св. Кл. Охридски“.
- Breakwell, G., M., Hammond, S., Fife-Schaw, C. (2002) *Research Methods in Psychology*. London: Sage Publication.
- MacKinnon, D. & Dwyer, J. (1993) Estimating mediated effects in prevention studies. *Evaluation Review*, 17 (2), 144-158.
- Glasnapp, D., R., Roggio, J., P. (1985) *Essentials of Statistical Analysis for the Behavioral Sciences*. Ohio, Columbus: Bell & Howell Company.
- Kerlinger, F., N. (1990) *Foundations of Behavioral Research*. New York: Harcourt Brace College Publishers.
- Salant, P., Dillman, D., A. (1994) *How to Conduct your own survey*. New York: John Wiley & Sons, Inc.
- Sobel, M. (1982) Asymptotic confidence intervals for indirect effects in structural equation models. *Sociological Methodology*, 13, 290-312.
- Witte, R., S. (1989) *Statistics*. Florida, Orlando: Holt, Rinehart and Winston, Inc.